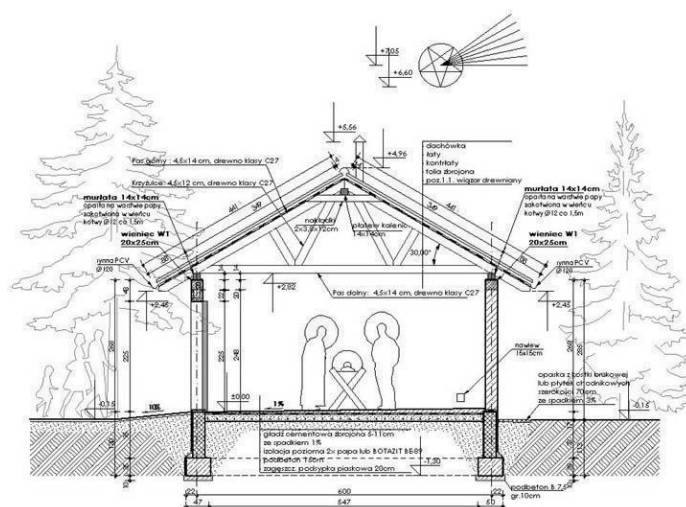

Jaxi představujete Ježíška?

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D. 2015-11-12

Vždy mě překvapí, když někdo řekne, že lidská fantazie nezná mezí. Já bych řekl naopak, že máloco je víc omezené než lidská fantazie. Zkuste si dát do vyhledávače slovo "fantasy" a uvidíte, jak fádňě stereotypní obrázky vám vypadnou. Skutečně překvapivě vynalézavá je jediné realita.

Například jednou za mnou přišel kolega a popisoval mi scénu, kdy ho na benzínové pumpě posedla hrůza, že dojde k autohavárii, jakou měl jeho bratr. Poměrně složitým rozborem jsem dospěl k názoru, že se jednalo o panickou ataku, a doporučil mu, aby mezi jednotlivé denní aktivity vkládal tři minutové pauzy, kdy si sedne třeba na záchod a bude tři minuty pozorovat, zda nemá v těle napjaté svaly. Při tom jsem mu nakreslil následující zubaté schéma s poučením, že nejlépe se zbaví panické ataky tak, že ji vůbec nedostane:

Když nevkládá relaxační pauzy (I.), napětí během dne postupně schodovitě roste, až nakonec vybuchne ataka. Naproti tomu, když mezi pracovní bloky vkládá třiminutové relaxační pauzy (II.), tak nedojde ke schodovitému přetažení a panická ataka se vůbec nedostaví. Takto mu to vysvětluji, on se dívá na toto schéma a tu vyslovil jednu nečekanou, leč přílehou a vše vysvětlující větu. Opakovaně zkouším na přednáškách testovat "nekonečné možnosti lidské fantazie", ale nikoho jiného než tohoto muže tato odpověď už nikdy nenapadla. Prozradím vám ji šifrovaně na konci článku. Ale napřed si zkuste napsat třeba 20 - 30 odpovědí, co mohl ten muž říci (brain-storming), a pak se třeba zítra zkuste podívat na konec článku, co mi ten kolega nakonec odpověděl.

Psychologie je tedy pro mě věda o nejneuvěřitelnějších jevech, které jen tak někoho nenapadnou. Stejným prismaťem se dívám i na Evangelia, která popisují narození, život a smrt muže jménem Ježíš, hebrejsky Jehošua, zkráceně Jošua čili česky Jozue. I u něho mě vždy překvapí, jak může někdo odbít Evangelia slovy:

"To si někdo vymyslel..." Při znalosti omezenosti lidské představivosti si nedokáží připustit, že by si někdo vymyslel Evangelia u stolu.

Začněme tímto příkladem. Vezměte sobě tužku, namalujte hrušku a pak vyražte mezi zaměstnance RSTS či obyvatele Prahy s touto prostou otázkou: "Podle čeho se pozná opravdu velký člověk?" Odpovědi budou nejrůznější: peníze, moc, ženy, poznání, objevy a kde co. Každopádně ani zde nečtěte dál. Potrapte svou "nekonečně invenční fantazii" touto otázkou a zkuste si napřed pro sebe vymyslet 20 atributů velikána. Pak si teprve přečtěte odpověď, kterou kdysi dal svým učedníkům Ježíš:

Ježíš učil své učedníky a říkal jim: "Syn člověka je vydáván do rukou lidí a zabijí ho; a až bude zabit, po třech dnech vstane." Oni však tomu slovu nerozuměli a báli se ho zeptat. Přišli do Kafarnaum. Když byl doma, ptal se jich: "O čem jste cestou uvažovali?" Ale oni mlčeli, neboť cestou se mezi sebou dohadovali, **kdo je největší**. Ježíš usedl, zavolal svých Dvanáct a řekl jim: "Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech." Pak vzal dítě, postavil je doprostřed nich, objal je a řekl jim: "Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal."

I v naší společnosti zčásti formované křesťanstvím není možno najít člověka, který by řekl: "Největším se člověk stává, když adoptuje dítě a druhým lidem dělá otroka." Tento shluk písmen se nedá vymyslet. To je odpověď, která přesahuje limity všech fantazírujících pisálků. Tímto se dostáváme k mé odpovědi na otázku: Jaxi představujete Ježíška?

Když naleznete v nějakém díle takový souhrn naprosto anomálních odpovědí, víte, že za nimi musí stát naprosto anomální život jejich autora. Když jsem řadu let dělal v oblasti náhradní rodinné péči, začalo mi postupně docházet, že u Ježíše tou hlavní anomálií byl fakt, že se narodil jako adoptované dítě s prapodivným původem. To tvrzení, že největší je ten, kdo přijme dítě, je totiž narážka na sv. Josefa, jeho adoptivního otce, který si troufl vzít za ženu tu, která byla sice těhotná, ale prokazatelně ne s ním. Kvůli ní se mu zřejmě všichni smějí a odsuzují ho: "Ti jsi, Pepo, taky blbec... Přeci jí nevěříš tu povídačku o andělovi..." Kvůli ní musí utíkat do Egypta, aby si zachránil holý život před Herodem. Kvůli ní zřejmě musí pak opustit tesařskou živnost a usídlit se v takové díře, jako byl Nazaret. To prý tou dobou byla naprosto nevýznamná zemědělská vesnice o tři sta obyvatelích. Díky tomu Ježíš - ač je adoptovaný syn tesaře (tektona) - nemá ve svých podobenstvích ani jediné řemeslné podobenství. Na rozdíl od třeba městského sv. Pavla, římského občana, který argumentuje stany či sportovními závody, Ježíš všechna podobenství odvozuje od pastevectví, zemědělství (Nazaret), rybářství (Kafarnaum), nanejvýš dobové politiky. Nic víc.

Nicméně byl to právě sv. Josef s P. Marií, kdo Ježíše nasměroval na apokalyptické teologické uvažování a naučil ho číst a psát. Například tajnosnubný a i jeho vrstevníkům nepochopitelný termín 'syn člověka', který se vyskytuje jen ve dvou apokalypsách (Henoah a Daniel). Tím Ježíš kódovaně označuje sám sebe, protože nemůže použít termín mesiáš, za který by ho ukamenovali.

Tedy až se letos o vánocích podíváte na jesličky v Betlémě nechte si v uších zaznít větu: "I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, **protože se pro ně nenašlo místo pod střechou.**" Tato věta musela Josefovi též dlouho dunět v uších: "Pro tebe s tou tvou flundrou tady místo opravdu nenajdem! Když ti nevadí, že děláš celé rodině ostudu, tak si to vyžer!" A tak se "Jesus Christ Superstar" rodí mezi hovnama a umírá na kříži (řecky Stauron = kůl), kde P. Marii musí dunět v hlavě jiná věta z Tory (De 21,

23): "Ten, kdo byl pověšen [na kůl], je zlořečený Bohem."

Jinými slovy ať už si myslíte o Ježíšovi cokoli, tak jeho nesmazatelný otisk do historie musíme připsat na vrub faktu, že jeho dětství začíná těžko vysvětlitelným těhotenstvím Marie a následně činem, který podle jeho slov udělal ze sv. Josefa těžko napodobitelného velikána, totiž adopcí bezvýznamného pancharta... Není tedy od věci považovat vánoce za svátky rodiny - těch velikánů, kteří mají "koule" adoptovat dítě, i když kvůli němu skončí mezi hovnama - a to jak doslova, tak přeneseně - u jinak roztomilých jesliček...

Tedy toto je moje odpověď, jak si představuji Ježíška. Na konec si zadejte do vyhledávače slovo Ježíš a podívejte se, jak tento reálný příběh dokázala zprznit nepředstavitelně invenční lidská fantazie. Nevím, jak vám, ale mně osobně se z většiny těch uslazených obrázků dělá zle.

- - -

Nyní je na čase prozradit vám onu větu, kterou přinesla realita a která už nikdy nikoho nenapadla. Kolega mi povídá: "tiřuok latseřp mesj áj"